

ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ В УКРАЇНІ АМНІСТІЇ У 2011 РОЦІ.

*Доповідач: Цуркан В.В., студентка гр. ЮРБ 0902-1
юридичного факультету СНАУ*

*Науковий керівник: Коробка О.С., старший викладач кафедри
правосуддя СНАУ*

У правовому сенсі амністія означає акт Верховної Ради України, що, не відмінюючи кримінального закону, який карає за ті або інші злочини, звільняє певну категорію осіб повністю або частково від кримінальної відповідальності і покарання.

Нагадаємо, що 1 жовтня 1996 року Верховною Радою України був прийнятий основоположний Закон "Про застосування амністії в Україні", де зазначено, що акт амністії видається не частіше ніж один раз протягом календарного року.

Юридична обґрунтованість інституту амністії та особові якості громадянина, що вчинив злочин, повинні стати гарантією довіри до нього з боку держави, гарантією того, що він може виправитися без відбуття покарання.

Застосування амністії пов'язане з наявністю наступних чинників: термін покарання, кваліфікація злочину, характеристика засудженого, його сімейний стан і стан здоров'я. Особи, які засуджені за особливо тяжкі і тяжкі злочини і не стали на шлях виправлення, амністії, як правило, не підлягають.

Законопроектом пропонується внести зміни до Закону України "Про застосування амністії в Україні", виклавши його в новій редакції. При цьому пропонується заборонити застосування амністії на стадії дізнання, досудового слідства, а також, коли кримінальна справа знаходиться в провадженні суду, але не розглянута останнім.

Проектом Закону також розширюється коло засуджених осіб, до яких амністія не може бути застосована взагалі, насамперед, до засуджених за вчинення умисного тяжкого або особливо тяжкого злочину, які відбули менше двох третин призначеного вироком суду основного покарання; до осіб, засуджених за злочини середньої тяжкості, які відбули менше половини призначеного вироком суду основного покарання; а також до осіб, які вчинили злочини будь-якого ступеня тяжкості, наслідком яких стала загибель двох або більше осіб.

Крім того, змінюється порядок звільнення засуджених від відбуття додаткової міри покарання, а саме передбачається, що особа може бути звільнена від відбуття додаткового покарання (крім конфіскації майна), якщо на день набрання законом про амністію чинності вирок суду в частині додаткового покарання не було виконано; що ж стосується звільнення від покарання у вигляді штрафу (як основного так і додаткового виду), засуджена особа звільняється від сплати штрафу тільки в тому разі, коли вона засуджена до такого покарання після набрання законом про амністію чинності. В іншому випадку засуджений від сплати штрафу не звільняється і сплачений штраф йому не повертається.

Так, за ч 2 ст. 4 Закону України "Про застосування амністії в Україні" амністія не застосовується до осіб, засуджених за катування, насильницьке донорство, незаконне позбавлення волі або викрадення людини, захоплення заручників, торгівлю людьми або іншу незаконну угоду щодо людини, за злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи, розбій, вимагання, порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту, що спричинили смерть потерпілого або заподіяли тяжке тілесне ушкодження, вчинене у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, або особою, яка зникла з місця дорожньо-транспортної пригоди, а також до осіб, засуджених за одержання хабара, геноцид, піратство, найманство.

Єдиним суб'єктом оголошення амністії є Верховна Рада України – орган законодавчої влади в Україні, який надає повноваження судам для прийняття рішення про звільнення від відбуття покарання на підставі відповідного акта про амністію.

Прийняття Закону не потребуватиме додаткового фінансування з Державного бюджету України.

Президент України Віктор Янукович своєю позицією має на меті відхилити Закон України "Про застосування амністії в Україні" як такий, що звужує існуючий обсяг прав і свобод людини і громадянина, не відповідає засадничим нормам Конституції України.

Головне управління вважає, що правових підстав для відхилення Закону України "Про застосування амністії в Україні" немає. У той же час деякі із зауважень, висловлених Президентом України щодо змісту цього Закону, є слушними і заслуговують на врахування.

Отже, прийняття законопроекту як Закону України сприятиме утвердженню дійсно гуманних засад у суспільстві, унеможливить застосування амністії до осіб, засуджених, в першу чергу, за

скоєння тяжких або особливо тяжких злочинів та дозволить розмежувати такі поняття як “звільнення від кримінальної відповідальності” і “звільнення від покарання”.